ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Міжрегіональної Академії управління персоналом
_____ М.Ф. Гончаренко
«___» _____ 2022 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 - Механізми державного управління Барзилович Анастасії Дмитрівни на тему: «Державне регулювання ринку медичних послуг в Україні»

Рецензенти: доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Орел Марія Григорівна, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного адміністрування Дакал Алла Василівна, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Семенець-Орлова Інна Андріївна, призначені Вченою Радою Академії 07 грудня 2022 р. (протокол № 9), розглянувши докторську дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації Барзилович А.Д. на тему "Державне регулювання ринку медичних послуг в Україні", а також за результатами фахового семінару проведеного на базі кафедри публічного адміністрування 27 жовтня 2022 р. (протокол № 3), дійшли висновку:

1. Актуальність теми та її зв'язок із планами науково-дослідних робіт.

Охорона здоров'я - галузь професійної діяльності та водночас галузь народного господарства, що насамперед потребує регулювання. Отже, сучасний ринок медичних послуг та його об'єкти також потребують державного регулювання.

Існують чотири області у цій сфері, у яких пріоритетною залишається роль держави:

- основоположні принципи політики у сфері охорони здоров'я, найважливіші рішення яких мають прийматися високому державному рівні. Політика в галузі охорони здоров'я незмінно пов'язана з вибором основних цінностей, які можуть вплинути на багато аспектів суспільного життя. Тому такі стратегічні питання мають регулюватися за допомогою тих самих процедур, що й інші питання державної політики. Держава для реалізації своєї політики використовує різні форми та методи, що утворюють інструментарій державного регулювання;

- стратегічні рішення щодо ресурсів охорони здоров'я, оскільки вони визначають майбутнє системи. Подібні питання інфраструктурного характеру охоплюють персонал (підготовка, перевірка та ліцензування), велике капітальне будівництво, придбання дорогого обладнання та діяльність у галузі досліджень та розвитку. Рішення, пов'язані з ресурсами, вимагають широкого огляду ситуації для забезпечення необхідного балансу, а також ефективного

використання обмежених ресурсів;

- заходи регулювання, що стосуються громадської безпеки, пов'язані із захистом суспільних інтересів. Під контролем центральних органів повинні бути питання регулювання, пов'язані з новими лікарськими препаратами та методами лікування, а також акредитації постачальників медичних послуг.

- моніторинг, оцінка та аналіз як стану здоров'я населення, так і роботи системи охорони здоров'я.

За результатами моніторингу ефективності медичних послуг, можна стверджувати, що медичні послуги в Україні перебувають на стадії розвитку та трансформації. Ринок медичних послуг - сукупність медичних технологій, виробів медичної техніки, методів організації медичної діяльності, фармакологічних засобів, що реалізуються в умовах конкурентної економіки. Українська влада працює над покращенням надання послуг в медичній сфері шляхом проведення реформ, узгодження та оновлення законодавчого поля, впровадження нових стандартів надання медичних послуг. Сьогодні відбувається реформування системи охорони здоров'я, що передбачає досягнення високої якості медичної допомоги як одного з пріоритетних напрямків розвитку України. Ефективними та позитивними моментами ринку медичних послуг в Україні відповідно до медичної реформи є впровадження принципу «гроші йдуть за пацієнтом», завдяки якому пацієнт отримує більш якісні послуги, а медичний працівник працює на результат.

Особливо актуальною є проблематика державного регулювання ринку медичних послуг в Україні в умовах військових дій де існують розбіжності та прогалини в нормативно-правовому механізмі регулювання державних і приватних медичних послуг, прослідковується хронічний рівень недофінансування медичної галузі до валового внутрішнього продукту, що зумовлює моральне і фізичне старіння медичного обладнання та незадовільний стан лікувальних закладів у малих населених пунктах. Серед інших проблем питання доступності та регулювання ринку лікарських препаратів, поширення самолікування серед населення. Важливою проблемою розвитку ринку медичних послуг в Україні є також високий рівень тінізації оплати праці медичного персоналу та недостатня ефективність механізмів контролю діяльності державних медичних закладів, що є одним із факторів зниження якості медичних послуг. Отже, дослідження особливостей державного регулювання ринку медичних послуг в Україні вимагає, насамперед, аналізу правових проблем, пов'язаних із формуванням інституційного середовища ринку медичних послуг з метою визначення напрямів реформування механізму регулювання ринку медичних послуг в умовах реалій сьогодення.

Дисертаційну роботу виконано в рамках наукового напряму кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом «Теоретико-методологічні основи становлення української державності і соціальна практика: політичні, юридичні, економічні, й психологічні проблеми» (ДР № 0113U007698); науково-дослідної розробки Національного авіаційного університету «Розроблення проєктів нових ДБН «Будинки та споруди закладів охорони здоров'я», код згідно з ДК 015-97 код - код 1.219 (ДР № 0121U113149); науково-дослідної розробки Громадської наукової організації «Міжнародний

центр розвитку науки і технологій» «Європейські стандарти державного сервісу та їх впровадження в державну службу України» (ДР № 0118U100221), у межах яких автор запропонувала комплекс рекомендацій щодо моделі функціонування комплексного механізму державного регулювання медичних послуг в умовах змін та реформування, спрямована на удосконалення відносин в системі «пацієнт-лікар-суспільство-держава», а також моделі державного регулювання ринку медичних послуг зарубіжних держав, зокрема європейських, які доцільно врахувати у контексті державного регулювання ринку медичних послуг в Україні.

2. Наукова новизна результатів докторської дисертації.

Наукова новизна результатів докторської дисертації визначається в комплексному розв'язанні важливої проблеми науки «Державне управління» науковому обґрунтуванні теоретико-методологічних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання ринку медичних послуг в Україні, які конкретизовано в таких положеннях:

уперше:

– запропоновано науковий підхід до формування та реалізації державного регулювання ринку медичних послуг в Україні, що передбачає: запровадження концептуальних засад державного регулювання ринку медичних послуг; обґрунтування структурних складових комплексного механізму державного регулювання ринку медичних послуг; формування концептуальної моделі функціонування комплексного механізму державного регулювання медичних послуг в умовах змін та реформування;

– розроблено Концепцію державного регулювання ринку медичних послуг, яка складається з: місії; мети; цілей та завдань; принципів; функцій; структури суб'єктів та об'єктів регулювання; інституційного забезпечення; механізмів оцінювання і моніторингу виконання. Метою розроблення Концепції та концептуальних засад є оптимізація системи державного регулювання ринку медичних послуг задля задоволення потреб суспільства у підходах, методах і засобах попередження негативних наслідків розвитку хвороб, наданні якісних та доступних медичних послуг та розвитку системи охорони здоров'я, спрямованої на підвищення якості і тривалості життя громадян у постійно змінних умовах;

– запропоновано модель комплексного механізму державного регулювання ринку медичних послуг, що включає: нормативно-правовий, інституційний, організаційно-адміністративний, економічний, фінансовий, ресурсний, інформаційно-комунікаційний підмеханізми та описує структуру, взаємозв'язки та систему відносин між елементами структури і учасниками ринку, які підпадають під регуляторний вплив держави. На відміну від існуючих у даній моделі серед учасників ринку медичних послуг, які в той же час є суб'єктами регулювання, виокремлено окрему групу посередників – страхових організацій;

удосконалено / здобули подальшого розвитку:

– концептуальну модель функціонування комплексного механізму

державного регулювання медичних послуг в умовах змін та реформування, що покликана удосконалити відносини в системі «пацієнт – лікар – суспільство – держава». Запропонований механізм державного регулювання ринку медичних послуг в умовах змін включає не лише регуляторні механізми щодо формування ціни на медичні послуги та розробки державних стандартів надання медичних послуг, але й вимоги щодо доступності медичних послуг для широких верств населення, швидкості прийняття рішень і реагування, формування медичного резерву тощо;

– модель базової інституційної структури системи забезпечення медичного обслуговування в Україні на основі західного досвіду, що на відміну від вже існуючих інтегрує досвід розвинених країн у побудові комплексної регуляторної структури державної системи медичного обслуговування на основі поєднання державної інституціональної (сукупність організацій, норм, правил, регламентів, порядків та процедур з регулювання системи медичного обслуговування та функціонування медичних ринків) та науково-дослідної (сукупності науково-дослідних інститутів та центрів, що займаються вивченням захворювань, розробкою нових методів лікування та вдосконалення інформаційних і біомедичних технологій) складових. Модель адаптовано відповідно до базису поточної структури елементів національної системи охорони здоров'я;

– підхід до класифікації інструментів державного регулювання ринку послуг з охорони здоров'я в Україні. На відміну від вже існуючих даний підхід інтегрує декілька видів класифікації методів та інструментів державного регулювання ринку медичних послуг в одне ціле, встановлюючи систему взаємозв'язків між ними. Окремо виділено ринкову регулюючу складову у складі групи інструментів непрямого (опосередкованого) впливу спрямованого на забезпечення дотримання принципів ринкової саморегуляції та вільної конкуренції;

– запропоновано напрями удосконалення організаційного механізму державного регулювання ринку медичних послу в Україні, зокрема, на регіональному рівні здійснено сегментування ринку. Критерієм сегментування ринку медичних послуг є джерело фінансування медичної діяльності і форма власності на медичні матеріали;

дістали подальшого розвитку:

– систематизація наукових підходів до розуміння змісту та структури державного регулювання ринку медичних послуг на: підхід до державного регулювання, в основу якого покладена основна мета регулювання – забезпечення здоров'я пацієнтів; підхід, що окреслює мету державного регулювання ринку медичних послуг для якісного надання цих послуг населенню; підхід до визначення державного регулювання ринку медичних послуг, що спрямований на висвітлення процесу регулювання як системи методів, інструментів, технологій регулювання тощо;

– категоріально-понятійний апарат теорії державного управління в контексті використання таких понять: «ринок медичних послуг»; «державне регулювання»; «державне регулювання ринку медичних послуг», яке визначено як складну, багаторівневу систему державного впливу, що

складається із суб'єктів впливу (органів влади), об'єктів впливу (установ, що надають медичні послуги населенню на ринку) та технологій впливу (нормативно-правового, організаційного, фінансового, інформаційного забезпечення; методів, інструментів впливу) задля ефективної діяльності організацій та установ, які є учасниками ринку та надають, регулюють або споживають медичні послуги при ринковій кон'юнктурі задля забезпечення надання якісних медичних послуг населенню, підвищення рівня та якості життя в державі;

– систематизація законодавства у сфері охорони здоров'я з розподілом на загальні нормативно-правові акти що регулюють ринок медичних послуг: 1) основи здійснення діяльності з надання медичної допомоги та медичних послуг; 2) питання взаємовідносин лікувальних закладів і пацієнтів; 3) регулювання відносин у сфері надання медичних послуг; 4) відповідальність за порушення, вчинені у сфері медичних послуг;

– сегментація ринку медичних послуг на основі взаємодії суб'єктів в результаті дії ринкового механізму та інструментів державного регулювання, що можуть застосовуватись. Виділено: сегмент 1 (сукупність медичних закладів державної, регіональної та муніципальної форм власності, в яких сильно відрізняється дія ринкового механізму); сегмент 2 (регіональні та муніципальні медичні заклади); сегмент 3 (медичні організації переважно недержавної форми власності та приватно практикуючі лікарі, діяльність яких носить підприємницький характер); сегмент 4 (недержавні медичні організації та лікарі приватної практики).

3. Конкретна особиста участь автора в одержанні результатів. Наукові результати, пропозиції, практичні рекомендації дисертаційної роботи, які виносяться на захист, є особистим надбанням автора. Особистий внесок здобувача у роботах, які опубліковані у співавторстві, висвітлено у списку опублікованих праць за темою дисертації.

4. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій.

Наукова обґрунтованість та достовірність основних наукових положень дисертаційної роботи, отриманих результатів, висновків та сформованих рекомендацій підтверджується використанням достатньої кількості наукових методів дослідження: теоретичного узагальнення, наукового абстрагування, системного та структурного аналізу для систематизації теоретичних положень формування індикаторів конкурентоспроможності аграрних підприємств, узагальнення методів оцінки конкурентоспроможності, проведеним у роботі аналізом фундаментальних праць вітчизняних та зарубіжних вчених, опрацюванням значного обсягу статистичної інформації нормативно-законодавчих положень, апробацією основних положень та результатів дослідження на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, наукових семінарах.

5. Теоретичне значення роботи.

Теоретичне значення роботи полягає у запровадженні концептуальних засад державного регулювання ринку медичних послуг; обґрунтування структурних складових комплексного механізму державного регулювання ринку медичних послуг; формування концептуальної моделі функціонування комплексного механізму державного регулювання медичних послуг в умовах змін та реформування. Розроблено Концепцію державного регулювання ринку медичних послуг, яка складається з: місії; мети; цілей та завдань; принципів; функцій; структури суб'єктів та об'єктів регулювання; інституційного забезпечення; механізмів оцінювання і моніторингу виконання. Її авторська розробка забезпечує полягає у задоволенні потреб суспільства у підходах, методах і засобах створення умов попередження негативних наслідків розвитку хвороби, наданні якісних медичних послуг та розвитку системи охорони здоров'я, спрямованої на примноження здорового людського потенціалу в постійно змінних умовах функціонування сучасного ринку медичних послуг в Україні. Основою Концепції є підхід до розвитку державно-приватного партнерства в галузі охорони здоров'я та формування підґрунтя для швидкого впровадження медичного страхування в Україні, адже саме медичне страхування дозволить детінізувати та зменшити корупційні елементи в частині надання медичних послуг державними медичними закладами; сформовано концептуальну модель функціонування комплексного механізму державного регулювання медичних послуг в умовах змін та реформування, котра покликана удосконалити відносини в системі «пацієнт – лікар – суспільство – держава». Запропонований механізм державного регулювання ринку медичних послуг включає не лише регуляторні механізми щодо формулювання ціни на медичні послуги та розробки державних стандартів надання медичних послуг, але й вимоги щодо доступності медичних послуг для широких верств населення, швидкості прийняття рішень і реагування на спалахи інфекційних хвороб, формування медичного резерву тощо; запропоновано напрями удосконалення організаційного механізму державного регулювання ринку медичних послу в Україні, зокрема, на регіональному рівні здійснено сегментування ринку. Критерієм сегментування ринку медичних послуг є джерело фінансування медичної діяльності і форма власності на медичні матеріали. Обґрунтовано необхідність удосконалення організаційного механізму взаємодії державного регулювання ринку медичних послуг в Україні на основі запровадження інноваційних інструментів державного регулювання ринку медичних послуг.

6. Практичне значення одержаних результатів полягає в у подальшому розвиткові теоретичних і методологічних поглядів на становлення та розвитку регулювання ринку медичних послуг в Україні. Отримані в процесі дослідження теоретичні і практичні результати мають цінність у зв'язку із тим, що викладені в роботі положення представлені у форматі концептуальних засад, розробок і практичних рекомендацій, інструментів, які є придатними для формування системи закономірностей, розвитку механізму державного регулювання ринку медичних послуг в Україні.

На підставі отриманих наукових результатів дисертаційного дослідження сформульовано основні практичні рекомендації щодо:

– розроблення та запровадження оригінального інструменту організації медичного обслуговування населення, за умовами якого медичні послуги надаються в єдиному територіальному просторі «медичного коворкінгу» різними суб'єктами підприємництва з індивідуальними ліцензіями на медичну практику при обов'язковій медичній координації та контролі якості надання послуги неприбутковою організацією чи дорадчим органом, членами якого є всі учасники коворкінгу;

– створення на основі визначених складових Концепції державного регулювання ринку медичних послуг обґрунтування заснованої на принципі солідарності моделі регулювання системи медичних послуг, яка розширює можливості для отримання медичних послуг і забезпечує безперервність надання медичної допомоги;

– розроблення нормативних вимог щодо архітектурно-планувальних, інженерно-технічних та організаційно-медичних рішень стосовно запобігання розповсюдження інфекційних захворювань під час надання медичних послуг у закладах первинної медичної допомоги різного розміру, а також в умовах реконструкції наявних закладів охорони здоров'я в Україні;

– удосконалення пріоритезації принципів державного регулювання ринку медичних послуг України на основі ретроспективного аналізу розвитку цього ринку, з урахуванням вимог сьогодення та суспільних викликів через виділення ранжування та обґрунтування принципів: законності, прозорості, системності, оптимальності, прогнозованості, соціальної відповідальності та ефективності.

Основні ідеї та висновки дослідження доведено до конкретних положень, методик та рекомендацій. Вони можуть бути використані в практичній діяльності органами державного управління, органами місцевої влади та місцевого самоврядування, підприємствами, громадськими організаціями.

7. Використання результатів роботи.

Основні положення дисертації використано:

в діяльності центральних органів виконавчої влади та їх територіальних підрозділів:

- Міністерством охорони здоров'я України. Зокрема для удосконалення механізму державного регулювання надання медичних послуг та послуг із реабілітації населення (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 01.09.2022 р. № 01.3-04/200305);

– Міністерством розвитку громад та територій України. Зокрема, при актуалізації потреб територіальних громад у забезпеченні закладами охорони здоров'я, що має відобразитись у комплексних планах просторового розвитку території громад та при коригуванні державної політики у сфері будівництва (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 22.08.2022 р. № 7/15.2/8319-22);

– Міністерством у справах ветеранів України. Зокрема, для удосконалення системи цифровізації ветеранських послуг на основі створення електронного кабінету ветеранів, де запропоновано розміщувати інформацію щодо надання медичних послуг стосовно пільг та наявних програм;

функціонування комплексного механізму державного регулювання медичних послуг для вдосконалення відносин у системі «пацієнт – лікар – суспільство – держава», зокрема щодо доступності медичних послуг для ветеранів (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 11.08.2022 р. № 5071/01/07.8-22);

– Департаментом охорони здоров'я Харківської державної обласної адміністрації. Зокрема використано рекомендації та методичний інструментарій для аналізу нормативно-правового механізму державного регулювання ринку медичних послуг на рівні регіону (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 22.08.2022 р. № 01-11-08/1040);

– Лозівською міською радою Харківської області. Зокремо, враховано та застосовано результати аналізу державного регулювання ринку медичних послуг у сучасних умовах крізь призму трьох механізмів: нормативно-правового (у контексті міждержавного, державного та регіонального рівнів), організаційного та фінансово-економічного (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 16.08.2022 р. № 02-13-12/1072);

– Державною установою «Київський міський центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України». Зокрема, результати дослідження використані при розробці пропозицій до проєктів нормативно-правових актів, стратегій, програм та концепцій у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, громадського здоров'я, біологічної безпеки та біологічного захисту, епідеміологічного нагляду, захисту населення від інфекційних хвороб, попередження та профілактики неінфекційних захворювань (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 02.09.2022 р. № 1798);

– Комунальним некомерційним підприємством «Київська міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги» Департаменту охорони здоров'я Київської міської державної адміністрації враховані результати дослідження механізмів державного регулювання ринку медичних послуг та практичні рекомендації. При прогнозуванні розвитку мережі закладів охорони здоров'я на території м. Києва використано запропоноване сегментування ринку медичних послуг за джерелами фінансування та формою власності. Результати дослідження використовувались при підготовці проєкту міської цільової програми «Громадське здоров'я» на 2022–2025 роки», який схвалено розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 28.08.2021 р. № 1837 (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 02.11.2022 р.);

– Товариством з обмеженою відповідальністю «Привітна клініка» використанні матеріали дослідження при розробці Стратегії розвитку закладу як суб'єкта господарської діяльності (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 05.01.2023 р. № 2);

– Громадською організацією «Офіс ефективного регулювання» при підготовці аналітичних матеріалів щодо медичної реформи для закладів вторинної медичної допомоги враховано пропозиції з визначення механізмів

державного регулювання ринку медичних послуг (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 14.09.2022 р. № 697/1);

у навчальному процесі:

Навчально-науковим центром «Інститут біології та медицини» Київського національного університету ім. Тараса Шевченка практичні розробки були використані під час формування навчально-методичного комплексу освітнього компоненту та проведення аудиторних занять із дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я» (освітній рівень «магістр») та підготовки магістерських робіт. Зокрема, використані теоретичні положення щодо формування понятійно-категоріального апарату державного регулювання ринку медичних послуг (довідка про впровадження результатів дисертаційного дослідження від 07.09.2022 р. № 036/128).

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок автора.

Дисертаційне дослідження є самостійною науковою працею автора яка характеризується єдністю змісту основних ідей розробки, зокрема й ті, що характеризують наукову новизну, практичне значення одержаних результатів, а також висновки й рекомендації отримані автором особисто. Наукові положення, висновки та рекомендації належать особисту автору. Особистий внесок здобувача висвітлено в опублікованих працях за темою роботи, які відображають зміст дисертації. За результатами дослідження опубліковано 43 наукові праці, зокрема 28 наукових статей, із них 18 наукових статей у наукових фахових виданнях України, 6 наукових статей у виданнях, внесених до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science; 4 статті в іноземних виданнях держав ОЕСР з напряму, з якого підготовлено дисертацію, 1 одноосібна монографія; 14 праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації. Основні положення дисертації опубліковано у наступних працях:

Монографії

1. Барзилович А. Д. Теоретико-методологічні засади державного регулювання ринку медичних послуг в Україні: монографія. Одесса: Олді +, 2022. 296 с.

Статті у наукових періодичних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

2. Mechanisms for Managing Medical Institutions in Times of Crisis / A. Barzylovych et al. Sys Rev Pharm. 2020. № 11 (9). P. 562–568. URL: https://www.sysrevpharm.org/abstract/mechanisms-for-managing-medical-institutions-in-times-of-crisis-66323.html (Scopus). *Особистий внесок автора: проаналізовано досвід кризового управління у період COVID-19 на прикладі Німеччини та Чехії.*

3. Transformation of the Social and Medical Spheres under the Conditions of COVID-19 / A. Barzylovych et al. Sys Rev Pharm. 2020. № 11 (11). P. 1328–1337. URL: https://www.sysrevpharm.org/abstract/transformation-of-the-social-and-medical-spheres-under-the-conditions-of-covid19-66705.html (Scopus). *Особистий*

внесок автора: сформовано концептуальну моделі та принципи трансформації медичної сфери на основі нових підходів; оцінка ролі держави у формуванні інтегрованої інноваційної моделі системи охорони здоров'я.

4. Healthcare facilities management in digitalization context / A. Barzylovych et al. International Journal of Health Sciences. 2021. № 5 (3). P. 429–440. URL: https://sciencescholar.us/journal/index.php/ijhs/article/view/1773 (Scopus). *Особистий внесок автора: досліджено на прикладі Німеччини, Італії та Франції вплив пандемії COVID-19 на прискорення технологічних змін.*

5. The Influence of Medical Services Public Management on the Population' Life Quality / A. Barzylovych et al. WSEAS Transactions on Environment and Development. 2021. Vol. 17. P. 619–629. URL: https://wseas.com/journals/ articles.php?id=168 (Scopus). *Особистий внесок автора: досліджено фактори впливу державного управління на показники якості життя населення на основі статистичних показників європейських країн.*

6. Improving Public Medical and Social Services Market Management: Application of Information Technologies / A. Barzylovych et al. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. 2021. Vol. 21, № 7. P. 257–266. URL: http://paper.ijcsns.org/07_book/202107/20210730.pdf (Web of science). *Особистий внесок автора: проаналізовано особливості вдосконалення державного управління ринком медико-соціальних послуг із використанням інформаційних технологій; сформовано рекомендацій щодо вдосконалення державного управління шляхом впровадження інформаційних технологій.*

7. Management of Primary Health Care Facilities in Ukraine / A. Barzylovych et al. Universal Journal of Public Health. 2022. № 10 (5). P. 527–538. URL: https://www.hrpub.org/download/20221030/UJPH10-17628356.pdf (Scopus). *Особистий внесок автора: обґрунтовано засади управління закладами первинної медичної допомоги у контексті перспектив євроінтеграції; досліджено вплив децентралізації на ефективність закладів первинної медичної допомоги.*

Статті у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

8. Барзилович А. Д. Наукові підходи до визначення понять «ринок медичних послуг», «державне регулювання ринку медичних послуг». Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2019. № 4. С. 70–75. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/4_2019/14.pdf.

9. Барзилович А. Д. Принципи та функції державного регулювання ринку медичних послуг – теоретичний аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 21. С. 122–126. URL: http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6885&i=18.

10. Барзилович А. Д. Реформування системи охорони здоров'я в Україні: стратегічні аспекти. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 2. С. 134–140. URL: http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7011&i=20.

11. Барзилович А. Д. Суб'єкти національного ринку медичних послуг в Україні. Наукові перспективи. 2020. № 1 (1). С. 17–29. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/2.

12. Барзилович А. Д. Механізми державного регулювання надання медичних послуг в Україні. Публічне управління у сфері державної безпеки та митної справи. 2020. № 1 (24). С. 86–90. URL: http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2020/1/17.pdf.

13. Барзилович А. Д. Державне регулювання ринкових механізмів у системі охорони здоров'я України. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 5. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1676.

14. Барзилович А. Д. Економічна сутність медичного страхування та його значення для розвитку медичних послуг в Україні. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2020. № 2. С. 38–44. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/ archive/2_2020/8.pdf.

15. Барзилович А. Д. Впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 5–6. С. 109–114. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.5-6.109. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/5-6_2020/19.pdf.

16. Барзилович А. Д. Фармакологічний ринок України: динаміка розвитку та особливості регулювання. Записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: «Державне управління». 2020. Том 31 (70), № 3. С. 47–53. URL:http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/3_2020/ 11.pdf.

17. Барзилович А. Д. Медичний сектор: орієнтованість на пацієнта, як отримувача медичних послуг. Ефективність державного управління: збірник наукових праць Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. Випуск 4 (65). С. 89–100. URL: https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27122.pdf.

18. Барзилович А. Д. Методи державного регулювання ринку медичних послуг: прямого та непрямого впливу. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 22. С. 147–153. URL: http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7223&i=24.

19. Барзилович А. Д. Інноваційні інструменти державного регулювання ринку медичних послуг. Наукові перспективи. 2020. № 5 (5). С. 327–340. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/download/75/75.

20. Барзилович А. Д. Фінансовий механізм державного регулювання розвитку охорони здоров'я України. Науковий вісник: державне управління. 2020. Том 3, № 5. С. 34–48. URL: https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/93.

21. Барзилович А. Д. Моніторинг ефективності регулювання ринку медичних послуг. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 23. С. 124–130. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.23.124. URL: http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7245&i=18.

22. Барзилович А. Д. Державне регулювання у сфері охорони здоров'я: COVID-19 для України. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2021. № 23. С. 11–16. URL: http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2021/23-2021/4.pdf.

23. Барзилович А. Д. Залучення ключових громадських організацій до публічного управління ринку медичних послуг. Наукові перспективи (Серія «Державне управління»). 2021. № 2 (8). С. 9–23. URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/download/140/141.

24. Барзилович А. Д. Перспективи публічного управління ринку медичних послуг. Публічне управління та митне адміністрування. 2021. № 1 (28). С. 5–10. URL: http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2021/1/1_2021.pdf.

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

Статті, опубліковані в зарубіжних країнах ОЕСР

25. Barzylovych A. Reforming the secondary line of medical assistance in Ukrainian healthcare system. International Journal of New Economics, Public Administration and Law. 2019. № 2 (4). P. 16-17. URL: http://ijoness.esy.es/myfiles/arhiv_journals/2019/2/2019_2__16.pdf.

26. Барзилович А. Д. Розвиток ринку медичних послуг в Україні. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2019. № 17 (79). Т. 1. С. 11–18. URL: https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2019/17/5480.

27. Barzylovych A. Features of licensing of various types of medical services in Ukraine. Sciences of Europe. 2020. Vol. 1, № 57. P. 3–9. URL: https://www.europe-science.com/wp-content/uploads/2021/11/VOL-1-No-57-2020.pdf.

28. Barzylovych A. D. Egulatory and financial support of primary health care based on family medicine. Virtus: Scientific Journal. 2020. № 43. P. 304–310. URL: http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal43.pdf.

29. Барзилович А. Д. Діяльність суб'єктів національного ринку медичних послуг. Virtus: Scientific Journal. 2020. № 47. P. 106–111. URL: http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal47.pdf.

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

30. Барзилович А. Д. Державне регулювання у сфері медичних послуг. Сучасні технології менеджменту: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Луцьк, 4 листоп. 2019 р. / відп. ред. проф. Л. М. Черчик. Луцьк, 2019. С. 18–19. URL: https://www.researchgate.net/profile/Kostiantyn-Pavlov/publication/342701891_REALIZACIA_PROCESIV_ABEZPECENNA_ENERGOZBEREZENNA/links/5f01ffee92851c52d619c799/REALIZACIA-PROCESIV-ABEZPECENNA-ENERGOZBEREZENNA.pdf.

31. Барзилович А. Д. Напрями державного регулювання ринку медичних послуг в Україні. Problèmes et perspectives d'introduction de la recherche scientifique innovante: collection de papiers scientifiques «ΛΌΓΟΣ» avec des matériaux de la conférence scientifique et pratique internationale, Bruxelles, Belgique, 29 novembre, 2019. Bruxelles: Plateforme scientifique européenne, 2019. Vol. 3. P. 102–105.

32. Барзилович А. Д. Державне регулювання ринку медичних послуг. Економічні проблеми сучасності та концепція сталого розвитку держави та регіонів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 21 груд. 2019 р. Львів, 2019. С. 73–76.

33. Барзилович А. Д. Проблемні питання галузі охорони здоров'я України. Світовий розвиток науки та техніки: матеріали XXXVIII Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Вінниця, 23 груд. 2019 р. Вінниця, 2019. Ч. 11. С. 15–19.

34. Барзилович А. Д. Вплив коронавірусу COVID-19 на медичну галузь в Україні. Проблеми та стан розвитку медичної науки та практики в Україні: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 12–13 черв. 2020 р. Дніпро: Організація наукових медичних досліджень «Salutem», 2020. С. 7–11. URL: http://www.salutem.dp.ua/index.php/conference.

35. Барзилович А. Д. Управління медичною галуззю в умовах пандемії. Світ під час пандемії: нові виклики та загрози: матеріали XLVII Міжнар. Інтернет-конф., м. Запоріжжя, 15 черв. 2020 р. Запоріжжя, 2020. Ч. 2. С. 4–7. URL: http://el-conf.com.ua/.

36. Барзилович А. Д. Впровадження електронної медичної карти в Україні. Теоретико-практичні аспекти аналізу економіки, обліку, фінансів і права: збірник тез доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., м. Полтава, 18 черв. 2020 р. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч. 1. С. 48–49.

37. Барзилович А. Д. Актуальна тенденція підготовки фахівців медичної галузі у закладах вищої освіти. Сучасні світові тенденції розвитку науки, технологій та інновацій: матеріали II наук.-практ. конф., м. Одеса, 26–27 черв. 2020 р. Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. С. 80–83. URL: http://molodyvcheny.in.ua/ua/conf/tech/archive/1218/.

38. Барзилович А. Д. Публічні закупівлі у сфері охорони здоров'я: проблемні питання. Перспективні напрямки наукових досліджень: матеріали XLIX Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Миколаїв, 15 лип. 2020 р. Миколаїв, 2020. Ч. 2. С. 18–20. URL: https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2020/08/%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%97%D0%B2_%D0%A7.2..pdf.

39. Барзилович А. Д. Оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами в Україні. Осінні наукові читання: матеріали LII Міжнар. Інтернет-конф., м. Дніпро, 25 верес. 2020 р. Дніпро, 2020. Ч. 2. С. 18–22. URL: https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2020/10/2%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%94%D0%BD%D1%96%D0%BF%D1%80%D0%BE.pdf.

40. Барзилович А. Д. Аналіз витрат на медичні послуги: світовий зріз. Priority directions of science and technology development: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 27–29 верес. 2020 р. Київ, 2022. С. 119–124. URL: https://sci-conf.com.ua/ii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-priority-directions-of-science-and-technology-development-25-27-oktyabrya-2020-goda-kiev-ukraina/.

41. Барзилович А. Д. Основи оцінювання та моніторингу рівня якості надання медичних послуг. Безперервний професійний розвиток лікарів та провізорів в умовах реформування системи охорони здоров'я: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю (online-формат), м. Київ, 9 жовт. 2020 р. / МОЗ України, Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Київ: НМАПО ім. П. Л. Шупика, 2020. С. 405–410. URL: https://www.onmedu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8340/Ordu.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

42. Барзилович А. Д. Реалізація державного механізму ринку медичних послуг в Україні. Наукова спільнота: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-

конф. Сорок четверті економіко-правові дискусії. Львів, 18 лют. 2020 р. Львів, 2020. С. 16–19. URL: http://www.spilnota.net.ua/ua/price_list/.

43. Барзилович А. Д. Економічні методи регулювання ринку медичних послуг в Україні. Модернізації державної фіскальної служби України: матеріали Міжнар. наук. Інтернет-конф., м. Тернопіль, 29 верес. 2022 р. Тернопіль, 2022. Випуск 12. URL: http://www.economy-confer.com.ua/full-article/3360/.

9. Апробація одержаних результатів дослідження.

Апробація одержаних результатів на наукових конгресах та науково-практичних конференціях, їх використання в практичній діяльності підтверджують методологію, покладену в основу дослідження. Здобувачка зокрема, брала участь у таких науково-комунікативних заходах: Основні результати дослідження, висновки і рекомендації, викладені в дисертації, було оприлюднено на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Problèmes et perspectives d'introduction de la recherche scientifique innovante» (Bruxelles, 2019); «Сучасні технології менеджменту» (м. Луцьк, 2019); «Світовий розвиток науки та техніки» (м. Вінниця, 2019); «Економічні проблеми сучасності та концепція сталого розвитку держави та регіонів» (м. Львів, 2019); «Сорок четверті економіко-правові дискусії» (м. Львів, 2020); «Теоретико-практичні аспекти аналізу економіки, обліку, фінансів і права» (м. Полтава, 2020); «Сучасні світові тенденції розвитку науки, технологій та інновацій» (м. Одеса, 2020); «Світ під час пандемії: нові виклики та загрози» (м. Запоріжжя, 2020); «Проблеми та стан розвитку медичної науки та практики в Україні» (м. Дніпро, 2020); «Безперервний професійний розвиток лікарів та провізорів в умовах реформування системи охорони здоров'я» (м. Київ, 2020); «Priority directions of science and technology development» (м. Київ, 2020); «Осінні наукові читання» (м. Дніпро, 2020); «Перспективні напрямки наукових досліджень» (м. Миколаїв, 2020); «Світ економічної науки» (м. Тернопіль, 2020).

10.Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертація Барзилович Анастасія Дмитрівна на тему «Державне регулювання ринку медичних послуг в Україні» написана грамотно, літературною державною мовою, зі знанням наукової термінології, стиль викладу матеріалів досліджень, наукових положень, висновків і рекомендацій відзначається логічністю та забезпечує доступність їх сприйняття. Дисертаційна робота викладена і оформлена відповідно до вимог Державного стандарту України 30008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту.

За формою, змістом і обґрунтуванням висновків дисертаційна робота є

кваліфікованим, виконаним на високому теоретичному та методологічному рівні дослідженням. Дисертація відповідає Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197. Тема, мета і зміст дисертації повністю відповідають паспорту спеціальності 25.00.02 "Механізми державного управління".

12. Відповідність принципам академічної доброчесності.

Дисертація не містить необґрунтованих запозичень та плагіату. У роботі дотримано правила посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. Надано достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Докторська дисертація Барзилович Анастасії Дмитрівни є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачкою самостійно, містить наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у галузі науки державне управління щодо вирішення актуальної проблеми державного регулювання ринку медичних послуг в Україні. Робота логічно побудована, характеризується єдністю змісту, має завершену структуру і повністю розкриває тему, відповідає принципам академічної доброчесності. Не має суттєвих недоліків.

Дисертація Барзилович Анастасії Дмитрівни на тему «Державне регулювання ринку медичних послуг в Україні» відповідає вимогам, передбаченим пунктами 7 та 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 та відповідає паспорту наукової спеціальності 25.00.02 – механізми державного управління, затвердженому МОН.

Робота рекомендується до захисту в спеціалізованій вченій раді на здобуття доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Рецензенти:

Професор кафедри публічного адміністрування
д. держ.упр. М.Г. Орел

Професор кафедри публічного адміністрування
д. держ.упр., доцент А.В. Дакал

Завідувач кафедри публічного адміністрування
д. держ.упр, професор І.А. Семенець-Орлова